

KERK & Leven

DOSSIER 12 LEVEN OM TE WERKEN OF WERKEN OM TE LEVEN?

De manier waarop we ons werk beleven, is grondig veranderd in de loop van de laatste twintig jaar

NR. 38 | WEEKKRANT | 19 SEPTEMBER 2012 | JAARGANG 73 | WWW.KERKENLEVEN.BE

Retro en vernieuwing

Twintig jaar na de start van de eerste kringwinkelcentra in Vlaanderen is de georganiseerde hergebruiksector een voorbeeld voor heel Europa

Retro is een trend. Speciale verkoopsdagen lokken dan ook heel wat volk naar de Kringwinkels. © Komosie vzw & Okasi Hasselt

- ▶ De sector groeit, zowel het aantal klanten en werknemers als de ingezamelde goederen
- ▶ Het kost meer moeite om kwalitatieve spullen in te zamelen
- ▶ Centra bedenken creatieve oplossingen voor materiaal dat niet kan worden verkocht

Jozefien VAN HUFFEL

Toen de Europese Unie vorig jaar een nieuw afvaldecreet uitvaardigde, bleek Vlaanderen voor een keer ver vooruit te lopen. Het decreet legt elke lidstaat immers op een netwerk van kringloopwinkels uit te bouwen. Bij ons startten de eerste kringloopcentra twintig jaar geleden. Al in 2002 besloot een grote groep centra om samen te werken onder de merknaam De Kringwinkel. „Organisaties uit alle EU-lidstaten komen nu kijken hoe het netwerk in Vlaanderen tot stand

komt”, vertelt Tim Wagendorp van Komosie vzw. Die koepelorganisatie staat in voor gezamenlijke acties van De Kringwinkels. „We zijn echt uniek.”

In 2011 groeide de sector op alle vlakken. 31 onafhankelijke kringwinkelcentra baatten samen 118 winkels uit, stelden bijna vijfduizend mensen tewerk, vaak uit doelgroepen met een afstand tot de arbeidsmarkt, en verwerkten vorig jaar zestigduizend ton afval. „De Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) bouwde het netwerk mee uit en verwerkte een aantal streefdoelen in een decreet”, zegt Wagendorp. „In 2015 zou iedere inwoner bijvoorbeeld gemiddeld vijf kilo hergebruikte goederen per jaar moeten kopen. Van dat cijfer zijn we nu niet zo ver meer af.”

„In een jaar verdubbelde onze hoeveelheid ingezamelde goederen”, vertelt Yves Lauwaert van De Kringwinkel Mechelen, die vorige zomer verhuisde van een donker pand in het stadscentrum naar een gebouw op een industrieterrein. „Sindsdien bereiken we ook een bredere doelgroep.”

Komosie stelt echter ook vast dat het de centra steeds meer

moeite kost om kwalitatieve spullen in te zamelen. Wagendorp: „Deels komt dat door de concurrentie van websites als eBay. Daarnaast zijn er ook veel kapers op de kust op het vlak van huis-aan-huisinzameling van textiel.” De Kringwinkels hebben daarover vaak een overeenkomst met de gemeente, maar andere organisaties of particulieren verspreiden eigen strooibriefjes en zijn soms eerder weg met het textiel.

„We moeten de mensen meer overtuigen van de meerwaarde van De Kringwinkel, zowel voor de sociale tewerkstelling als voor het milieu”, zegt Wagendorp. „Wij garanderen dat ook het afval optimaal gerecycleerd wordt. Daar kun je bij andere organisaties absoluut niet zeker van zijn.”

Om toch te blijven groeien, moeten de centra op zoek naar alternatieve manieren van inzameling. Yves Lauwaert: „Wij lanceren nu een inboedelservice en we overwegen om ons toe te leggen op het demonteren en monteren van meubels, want we moeten nu geregeld weigeren om op te halen in flatgebouwen.”

De Hasseltse Kringwinkel Okazi vond een andere manier om uit

te breiden. „Hergebruik blijft de kern van onze werking, maar we richten ons nu ook op grondstoffen”, zegt Wesley Timmers. „Veel bedrijven zitten met grondstoffenoverschotten of met verpakkingsafval waarmee ze niets meer kunnen doen. Creazi is een project waarbij we die grondstoffen in een grote hal ter beschikking stellen van kunstenaars, die er opnieuw mee aan de slag gaan.

„We moeten mensen overtuigen van de meerwaarde van kringloopwinkels voor tewerkstelling en milieu”

In enkele maanden tijd verzamelden we vijfhonderd leden en zagen we al enkele prachtige kunstwerken ontstaan.”

Okazi maakt ook zelf nieuwe producten. Het begon met de banners die de stad Hasselt gebruikt om evenementen aan te kondigen. „De stad hield die bij, maar dat was eigenlijk zinloos. Het project Flagbag begon heel simpel met een gsm-hoesje en een

sjaaltje uit een verknijpte banner”, zegt Timmers. „Intussen maken we laptotassen, toilettassen en schoudertassen en kregen we ook zeilen van elders. Iemand die bijvoorbeeld zijn hele leven bij Opel Vilvoorde heeft gewerkt en een Opelvlag bezit, kan daar bij ons zelfs een tas of hoes van laten maken als aandenken.”

Sommige kringwinkels gaan creatief aan de slag met afval. Ongeveer de helft van de ingezamelde goederen kan immers niet worden verkocht en drie procent is restafval. De Kringwinkel Oostende werkt met kunststofafval.

„Heel wat centra zijn bezig met textiel of hout, maar dit was nieuw”, zegt Bart Herremans. „De industrie twijfelde aanvankelijk aan onze plannen. Zelf hebben ze wel manieren om resten kunststof uit de eigen fabriek te hergebruiken, maar kunststof die van de consument komt? We verbaasden hen met onze oplossing. Heel wat mensen brengen oude videodozen binnen. Die vermaken we in kleine stukjes en laten we verwerken tot ijssemers. Ze gaan vlot over de toonbank. Intussen experimenteren we ook met curverboxen en eierdopjes.”